

Zilele culturii sovietice în R. S. România

O solie a artelor

Intre 30 octombrie și 6 noiembrie s-au desfășurat la București și, concomitent, în alte orașe ale țării noastre, „Zilele culturii sovietice“, manifestare bogată, atrăgătoare și incitantă prin numărul și prin calitatea prezenței solilor culturii de azi a popoarelor Uniunii Sovietice, desfășurată sub semnul celei de-a 67-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

Un moment semnificativ în deschiderea acestui eveniment al vieții culturale l-a constituit, desigur, conferința de presă de la Opera Română, în dimineața zilei de marți, 30 octombrie 1984. La conferință au participat tovarăsa Tamara Maria Dobrin, vicepreședinte al Consiliului Culturii și Educației Socialiste, ziaristi din presa vorbită și scrisă, oameni de muzică și teatru, scriitori, pictori, profesori, reprezentanți ai oamenilor muncii din întreprinderile mari ale Capitalei. Au fost de față Piotr Ilici Șabanov, adjunct al ministrului culturii al U.R.S.S., și întreaga delegație culturală sovietică.

Deschizând conferința de presă, tovarăsa Tamara Maria Dobrin a transmis, în numele Consiliului Culturii și Educației Socialiste, un călduros salut delegației conduse de P. I. Șabanov.

Evocând dezvoltarea neîntreruptă a relațiilor de colaborare româno-sovietice, tovarăsa Tamara Maria Dobrin a subliniat că Partidul Comunist Român, întregul nostru popor, prețuiesc așa cum se cuvine legăturile strânse dintre România socialistă și U.R.S.S., marea noastră prietenă și vecină, legături la configurarea cărora un rol determinant a avut întâlnirea dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Konstantin Ustinovici Cernenko.

Mulțumind pentru modul deosebit de cald în care a fost primită delegația culturală sovietică, P. I. Șabanov a vorbit despre succesele oamenilor muncii sovietici în dezvoltarea social-economică a țării, despre interesul cu care au fost urmărite de publicul larg, și anul acesta, **Zilele culturii românești** în U.R.S.S. Vorbitoarea a subliniat rolul întâlnirilor dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Konstantin Ustinovici Cernenko în dez-

voltarea neîntreruptă a relațiilor dintre țările noastre, pe multiple planuri, inclusiv în domeniul culturii.

Intrebările ziaristilor și oamenilor de cultură prezenți la conferința de presă au prilejuit răspunsuri ample, într-o adevărată atmosferă de dezbateră în legătură cu substanțialul program al **Zilelor culturii sovietice**.

În cadrul acestei manifestări prestigioase, pe scene din București și din alte orașe ale țării au evoluat, în spectacole de înaltă ținută interpretativă, reputate colective muzicale sovietice, soliști vocali, instrumentiști și balerini. Semnalăm prezența unor artiști ai poporului și artiști emeriti, cum sînt balerina Nadejda Pavlova și Viaceslav Gordeev, soliști ai Teatrului Mare Academic de Stat din Moscova, Valentina Ganibalova, Iurii Grigoriev, Nina Stoian, solistă a Teatrului Academic de Stat de Operă și Balet din Odessa, Vladimir Komkov, Mihail Petuhov, Aisilu Tokombaeva, Ciolponbek Bazarbaev, Ovanes Divanian, Leokadia Razmene, Vitautas Kudjma, sau cunoscute figuri proeminente ale vieții muzicale sovietice, cum sînt violonistul Viktor Tretiakov, soprana Bela Rudenko, basul Bulat Minjilkiev, baritonul Serghei Leiferkus, dirijorul Valeri Gheorghiev, tenorul Zurab Sotkilava, violonistul Ruben Agaronian. Nu trebuie uitate Cvartetul de stat lituanian (colectiv emerit din care fac parte Eugenias Paulaus, Raimundas Butvila, Arunas Statkus, Romualdas Kulikauskas, Ansamblul popular rusesc academic de stat „Piatnički“ și Ansamblul de estradă „Melodia“.

Imaginea culturii și artei popoarelor țării vecine și prietene a fost întregită de manifestări expoziționale și decade ale cărții și discului, zile ale filmului, precum

și de numeroase acțiuni organizate de uniunile de creație din țara noastră.

Cu aceeași ocazie, pe scenele teatrelor din Capitală și din țară au fost prezentate spectacole cu texte din dramaturgia rusă și sovietică. Concomitent, pe ecrane au rulat pelicule produse în studiourile cinematografice din Uniunea Sovietică. Reținem filmele semnate de Piotr Todorovski (**Amintirea unei mari iubiri**), Igor Dobroliubov (**Fedos și fiil săi**), Ernest Iasan (**Dublura intră în acțiune**), Serghei Astahov (**Viteza**), G. Iungvald Hilkevici (**Doi sub o umbrelă**), Nerses Oganessian (**Chela fericii**).

La Muzeul de artă al Republicii Socialiste România a fost deschisă o amplă expoziție de pictură contemporană sovietică, nuanțată din punct de vedere atât tematic cât și stilistic. Surprinzând momente din istoria U.R.S.S., începând de la evenimentele care au schimbat radical structurile sociale ale Rusiei, pinzele ex-

puse au prilejuit încăltoare întâlniri cu măiestria unor Petrov-Vodkin, G. K. Savițki, R. R. Moiseenko, D. P. Nalbandian, V. V. Rojdesvenski, C. F. Iuon, A. Samoilalov, A. A. Plastov, O. Vukolov, A. V. Pantelev, O. P. Filatcev.

Concertul festiv de închidere a **Zilelor culturii sovietice**, desfășurat în prezența unor persoane oficiale române și sovietice, la Ateneul Român din Capitală, a fost susținut de orchestra simfonică a Radioteleviziunii Române, dirijată de Valeri Gheorghiev; în spectacol au evoluat soliști vocali și instrumentiști de prestigiu ai Uniunii Sovietice, precum și Corul popular rusesc academic de stat „Piatnițki”.

Zilele culturii sovietice au reprezentat o etapă remarcabilă în dialogul cultural româno-sovietic, un moment strălucitor al evoluției artelor sovietice de azi pe scenele românești.

Mircea RAREȘ

Seri de balet sovietic

Seri de balet, seri festive, încărcate de acea excitantă, inconfundabilă „febră” a întâlnirilor-eveniment; cu spectatori emoționați, umplind pînă la refuz sălile, nerăbdători să redescopere — privindu-i, vrăjiți, pe dansatori — ființa despovertată de greoaie, obscure legi ale materiei, trupul ce zboară, trupul în stare de grație.

Idealul unui anumit tip de balerină de formație academică înseamnă lejeritate, desprindere de pămînt, reverie romantică, nocturnă, în largi „ronds de jambe en l'air”, „cabrioles”, „jetés en tournant”, dansul „de elevație” („ballonné”), stil menținut și cultivat cu mare grijă de școala de balet sovietică (mai ales cea leningrădeană). Istomina, frumoasa balerină rusă glorificată de Pușkin, cea care dansa precum „un fulg purtat de suflul lui Eol”, Maria Taglioni și cortegiul imaterialelor fee.

Dar mereu tînăr rămîne și celălalt chip al baletului academic tradițional; fața pămînteană, diurnă a romantismului coregrafic, gustul pentru pitoresc, senzualitatea și trăirile ardente transpuse în grafismul elegant și hiperstilizat al unor temei vivace, „tricotajul” pe poante („tacqueté”, cum i se spunea), pașii luți de „bourrée”, „petits jetés” și „jetés battus”. Fanny Elssler în „cachucha”, Carlotta Grisi, cea mult iubită de Théophile Gautier...

Interesant de observat efortul școlii sovietice de balet de a păstra puritatea stilului romantic, sub dubla sa ipostază, subtilitățile de concepție și execuție ale marilor înalțași; căci ea manifestă, se știe, un respect enorm pentru moștenirea academică, transmisă printr-un neîntrerupt și intransigent șir de pedagogi descinzînd în linie directă din iluștrii maeștri de altădată, Didelot, Petipa, Gorski, Gerdt, Blasis, Cecchetti și mulți alții. Interesant de observat cum, grație acestor excepționali pedagogi, regăsim urmași ai misterioșilor aștri ai baletului romantic și post-romantic nu numai la Teatrele de balet din Moscova și Leningrad (cu impresiionanta lor tradiție de peste două sute de ani), dar și la cele din R. S. S. Ucraineană, Bieloruscă, Lituaniană, Armeană, Kirghiză ș.a.

Nadejda Pavlova, cap de afiș al spectacolului inaugural al serilor baletului sovietic, tînără stea de primă mărime, în plină ascensiune, entuziasmează publicul din lumea întreagă cu vivacitatea extremă a mișcării, dinamismul cuceritor. Posedă strălucirea celor „aleși”, acel „brio” caracteristic interpreților de mare tehnicitate, ce provoacă întotdeauna publicului aplauze la scenă deschisă. Foarte în elementul ei în **Grand pas de deux** din baletul **Don Quijote** (creat de Petipa, pe muzică de Mincus, la Bolșoi, în 1869), se-